

ÅRS -
SKRIFT
20
25

LILLESKOLERNES
SAMMENSLUTNING

Å R S -
S K R I F T

2 0

2 5

Udgivet af
Lilleskolernes Sammenslutning
Glentevej 70A
2400 Kbh. NV.

Tlf. 6914 9664

Redaktion og tilrettelæggelse
Sune Jon Hansen

Redaktionen er afsluttet 23. marts 2025
Årsskriftet er også tilgængeligt i en
webbaseret udgave på www.lilleskolerne.dk

Layout og grafik
Anne Sofie Bendtson

Tegninger/illustrationer/værker
Amager Lilleskole
Brovandskolen
Byens Skole
Friskolen i Viborg
Friskolen Østerlars
Gribskov Lilleskole
Gudenåskolen
Nordsjællands Friskole
Nørrebro Lilleskole
Randers Lilleskole
Rørvig Friskole

Oplag
1050 eksemplarer
Marts 2025

Tryk
CS Grafisk A/S

INDHOLD

05

Bestyrelsens skriftlige beretning 2025

18

Skolen Som Fristed
Mie Oehlenschläger

20

Tillid og mod i bestyrelsesarbejdet på en lilleskole
Louise Morris Jones

24

Den organiske skole
Joachim Wiewiura

26

En vilje til at fejre livet
Line Godskesen

28

Medlemsskoler – oversigt og adresseliste

32

Nøgletal

34

Program for Lilleskoletræf 2025

BESTYRELSENS SKRIFTLIGE BERETNING 2025

Vi står i en tid, hvor der næsten dagligt rykkes ved de grænser og grundlæggende forståelser for dialog, demokrati, fællesskab og samarbejde, som i årtier har udgjort koordinaterne i vores måde at navigere på. På kort tid er der geopolitisk rykket ved de tektoniske plader. Den regel-baserede verdensorden, som vi kender, er erstattet af en ny og mere uforudsigelig orden, hvor meget er kastet op i luften, og hvor taler om krig og oprustning er hverdag.

Det gør indtryk på os alle, og vi har som skolefolk et ansvar for og en opgave i at holde hovedet koldt og hjertet varmt, så de børn og unge, vi hver dag har med at gøre i skolen, møder voksne, der kan indgyde håb og tryghed. Politiske spændinger og uro er ikke noget nyt fænomen, og mange generationer har gennem tiden været tvunget til at forholde sig til kriser og (u)mulige dommedagsprofetier. Vi voksne må spørge hinanden og sammen finde ud af, hvad vi stiller op, så vi tager ansvaret for skolen og verden på os. *Vi skal være modige voksne med autoritet*, som Hannah Arendt har formuleret det. Og når krisen, eller rettere sagt kriserne, kradser, så er det værd at huske på et andet af hendes udsagn, nemlig at undervisning går ud på, at få eleverne til at elske verden i en sådan grad, at de også vil tage ansvar for den.

Verden er foranderlig og forunderlig. Og heldigvis for det. Det er jo helt grundlæggende det, der gør arbejdet med pædagogik og skole så spændende. Hvad stiller tiden af spørgsmål til os – og hvad og hvordan svarer vi?

Når vi i Lilleskolernes Sammenslutning siger, at vi går med pædagogikken i forgrunden, så er det udtryk for en ambition om at stille samtalen om pædagogik forrest. På ét niveau handler det om at understøtte og udfordre *lilleskolerne* i at arbejde med og realisere deres

bud på en frigørende og demokratiserende pædagogik. På et andet niveau handler det om, at vi bringer grundlæggende pædagogiske spørgsmål i spil i mødet med de aktører og omgivelser, vi møder i foreningens arbejde.

Det handler for os om at åbne for og indgå i pædagogiske samtaler om de tiltag og tendenser, som præger og påvirker *lilleskolerne* specifikt og de frie grundskoler og den danske grundskole generelt. Fra det politiske reformspor og aftaler på grundskole- og ungdomsuddannelsesområdet over *Trivselskommissionen* og børns trivsel til klimakrisen og kunstig intelligens. Og nu også en storpolitisk situation med usikkerhed, utryghed og uro som sin ledsager. En situation, der imidlertid også er et oplæg til, at vi samler og styrker os. At den militære oprustning ledsages af en demokratisk og kulturel oprustning.

Hvad der ligger i en sådan oprustning, er et åbent spørgsmål, men fra et pædagogisk perspektiv og med rødder tilbage i *lilleskolernes* historie, så må det bl.a. handle om, hvad vi forstår ved, og hvordan vi i skolen – i et samarbejde mellem elever, forældre og ansatte – kan støtte op om de bærende søjler i vores samfund. Ikke blindt og dogmatisk, men perspektivrigt og fremadskuende. Det handler om, at vi udforsker og undersøger, hvem det er vi er, hvad der er vigtigt for os – og hvorfor. Hvordan er de regler og rettigheder, som vi står på som samfund, blevet til og opretholdt over generationer? Når vi taler om fællesskab, ligeværd, samarbejde og ytringsfrihed, så hviler det ikke på en blind tro eller er udtryk for, at der er noget særligt i vores grundvand. Så hviler det på værdikampe og til- og fravalg – og i skolen et kontinuerligt pædagogisk arbejde.

Det kritiske myndighedsideal, der har stået stærkt hos *lilleskolerne*, er et fundament i det

Når vi taler om
fællesskab, ligeværd,
samarbejde og ytringsfrihed,
så hviler det ikke på en
blind tro eller er udtryk
for, at der er noget særligt
i vores grundvand. Så hviler
det på værdikampe og
til- og fravalg – og i skolen
et kontinuerligt
pædagogisk arbejde.

samfund, som vi nu, ganske pludseligt og omfattende, opruster militært for at forsvare. Det er et ideal om, at vi kan have forskellige overbevisninger, at vi kan være i dialog med hinanden, at vi lytter til og prøver at forstå hinanden, at vi kan have tillid til myndigheder og medier – og ikke mindst stille kritiske spørgsmål til dem. Det er værdier, som har trådt tilbage til antikkens Grækenland, oplysningstiden og efterkrigstiden, og når de stadig har ’tag i os’, så skyldes det ikke mindst, at nye generationer gennem tiden har haft mulighed for at nuancere, trykteste og udvikle dem i skolen. Ikke som dogmer eller fjerne abstrakte idealer, men som del af en pædagogisk praksis, hvor man har fået vakt sin kritiske røst og sunde skepsis over for *lovens autoriteter* og kunnet øve sig, gøre sig erfaringer og opleve, hvad det vil sige, at indgå og deltage i fællesskaber og demokratiske beslutningsprocesser.

På spørgsmålet om hvad det er, vi skal forsvare (og hvad det er, vi skal kæmpe for), så er det et samfund, der giver plads til og bækker op om disse værdier – og har mod til at lade skolerne finde deres svar og udvikle deres praksis i overensstemmelse med netop deres overbevisning og værdier.

Det her og tilhørende spørgsmål kommer vi helt sikkert til at drøfte i året, der kommer, og det ser vi i bestyrelsen frem til. I året, der er gået, har mange andre emner og temaer imidlertid også fyldt i bestyrelsens og foreningens arbejde. Mange af dem kommer vi også ind på i beretningen her.

Tendenser i tiden: Kunstig intelligens, sociale medier og teknologiforståelse

I foreningen har vi haft fokus på ’det digitale’ og de tilhørende dagsordener, som har sat sig i klasserummene, i læremidlerne, i hænder og hoveder på børn og voksne og stillet en længere række af spørgsmål til skolen, undervisningen og pædagogikken. Vi har ad flere omgange taget emnet op i medlemskredsen. Til *Lilleskoletræffet i 2024*, *Lederiet i 2023* og til *Lederinternatet* her i 2025 er forholdet mellem ’det digitale’ og skolen taget under behandling i kritisk belysning. Der er mange ting i og på spil på samme tid. Fra *konkrete mobil-politikker* til store spørgsmål om, hvad og hvordan børnene skal lære i skolen. Tak til folk som Jesper Balslev, Niels Jakob Pasgaard, Anders Søgaard, Steen Nepper Larsen, Lucas Cone, Bjarke Lindsø Andersen og Mie Oehlenschläger for at bidrage og gøre os klogere.

I den nye reform af folkeskolen skal tekno-

logiforståelse integreres i udvalgte eksisterende fag i 1. til 9. klasse. Det får også betydning for *lilleskolerne*, idet vi jo skal stå mål med *hvad der almindeligvis kræves af undervisningen i folkeskolen*.

Det kan måske lyde *altmodisch*, men det er vigtigt, at vi tager luft ind og tager os god tid til at diskutere, hvad vi forstår ved teknologiforståelse, og hvordan vi integrerer og arbejder med det i skolen. Hvordan giver vi plads og tid til fordybelse, refleksion og kritisk stillingtagen til de digitale teknologier, der omgiver os, og som nye generationer vokser op med? Fordi store private virksomheder stiller en række teknologier til rådighed, er det vel ikke ensbetydende med, at vi skal bruge dem? Hvis vi skal, må vi på skolerne have og formulere et pædagogisk velbegrundet formål med det.

Det er med ’det digitale’, teknologiforståelse og andre tendenser i tiden vigtigt, at *lilleskolerne* er klare og skarpe på, hvordan vi lægger snittet ift. at stå i vores nutid, uden at underlægge os den? De kriser, vi skal være med til at løse, synes at blive mere og mere aktuelle og presserende – og med en kortere og kortere løbetid. Samtidig med at verden, vores omgivelser og vi selv kalder på handling, så tager grundskolen ti år og er vel sat i verden for at brede perspektiverne ud og åbne verden op på måder, der ikke er (så) nutidsafhængige.

Det er nogle fine balancer, der er i spil: mellem den kortsigtede relevans, der er at finde i nu-tidsdagsordenerne, og den langsigtede relevans, der er at finde i skolens formål, historie og aktuelle pædagogiske praksis og indretning.

Tendenser i tiden:

Fællesskaber og demokrati

Når vi nu er ved nuet, så fremanalyseres det i en nylig udgivelse fra Center for Ungdomsforskning på Aalborg Universitet (*Levbare ungdomsliv*, CeFu 2024), at nuet er en truet kategori. Det er den, fordi det over tid er blevet masseret ind i unges liv, at de skal have fokus på fremtiden. Man går fx ikke bare i 8. klasse og har dansk eller idræt med klassekammeraterne, man er derimod i gang med at forberede sig til fremtiden. Gruppearbejde begrundes blandt eleverne med, at *vi skal kunne arbejde sammen på arbejdsmarkedet*. Det begrundes ikke med, at det er fordi, vi lever i et demokrati og skal lære at være sammen med andre, der (måske) er anderledes end os selv. Med det fremtidsfokus følger også et øget tempo; man skal nå frem til noget ude i fremtiden, og der er ingen tid at spille.

Vi har i *lilleskolernes specialpædagogiske netværk* og til vores årlige *Specialpædagogiske træf* sat trivsel på dagsordenen og haft fokus på, hvordan vi styrker vores faglige sprog og handlemuligheder, så vi kan støtte de børn og unge, der har det svært – og stiller et alternativ op til det kredsløb, som de senere år synes at være skabt: Et kredsløb, som har ført mod en indvidcenteret diagnoseretænkning, og væk fra at have børnefællesskabet i centrum.

I bestyrelsen er vi optaget af at lette presset på skolen for at løse alle mulige problemer og understøtte et stærkt fagligt sprog, der kan svare for sig og kan give ro og tid til det pædagogiske arbejde; et sprog der giver tid og rum til at være i det svære – og komme videre og ud af det sammen med andre; et sprog og en pædagogik der giver mulighed for og støtter op om at eleverne kan være til stede i nuet. I skolen må man nemlig godt glemme tiden.

Vi vil i *Lilleskolernes Sammenslutning* fortsætte vores opmærksomhed på trivselsdebatten og balancerne mellem individ og fællesskab, psykologi og pædagogik, idealer for det gode liv og den gode skolepræstation. Meget af det, som vi lærer i skolen, handler helt grundlæggende om at stå i relation til og have tillid til andre; til at kunne se verden fra et andet perspektiv end det rent personlige og opleve, at man i mødet med andre (og med et fag, en opgave, et projekt) kan glemme sig selv. For man må nemlig også godt glemme sig selv i skolen.

At vi står i relation til hinanden og står på noget fælles – opbygget og tilkæmpet over årtier – er i denne tid måske mere centralt end nogensinde. Det demokrati og de demokratiske institutioner, som vi har taget for givet, udfordres i dag fra flere sider. At vi deler en historie og nogle værdier på tværs af samfundet og mange af de lande, vi historisk er forbundet til, er måske nok givet for mange af os voksne, men er det givet for nye generationer? Vi har aldrig haft adgang til så mange informationer, men det demokratiske potentiale som internettet og sociale medier stillede os i udsigt, er på mange måder ikke blevet indfriet. I realiteten er sociale medier i dag langt fra at være frie platforme, hvor borgerne på fair vis kan dele deres antagelser om politik eller andre emner. Ytringers magt og udbredelse reguleres af algoritmer – ikke argumenters tyngde. Det gamle citat af Mark Twain om, at en løgn kan rejse en halv gang rundt om jorden, mens sandheden stadig er ved at tage sko på, synes uhyggeligt aktuelt.

Mette Østergaard, tidligere chefredaktør på Berlingske Tidende, sagde til en debat til sommerens Folkemøde på Bornholm, at den store trussel mod sammenhængskraften i vores samfund er, at vi i mindre og mindre grad deler den samme offentlighed, fordi vi hver især i stigende grad bliver kurator for vores egne nyhedsstrømme.

Som Joachim Wiewiura skriver i dette Årsskrift, så stiller det os som samfund overfor nogle store udfordringer, når vi ikke deler de samme offentligheder. Ting tager tid, og det er i høj grad seriøst at insistere på grundighed. Besværlige og langsommelige processer hører til i skolen og tilbyder et levende og pædagogisk stærk modsvar til den hastighed og hurtighed, hvorved sociale medier og nu også kunstig intelligens tilbyder svar. Mie Oehlschlager skriver i sit indlæg i Årsskriftet, at *nok tilbyder generativ AI hurtige svar og overbevisende simuleringer, men de kan ikke tilbyde eleverne den møjsommelige proces, hvormed sunde menneskelige fællesskaber og menneskelig forståelse og indsigt bliver opbygget. Det kræver fælles erfaringer. Det skal kultiveres. Det skal øves. Det skal praktiseres. Og det skal rammesættes.*

Tendenser i tiden: Kultur og natur

Bestyrelsen har i år, som de senere år, haft en opmærksomhed på hele spørgsmålet om den naturkrise, vi befinder os i. Som Stefan Hermann formulerede det i sin tale til Danmarks Lærerforenings 150års jubilæum i 2024, så er *den største og vigtigste udfordring (i dag, red.) naturkrisen, hvor vi har sendt de kommende generationers muligheder på kasino og forvaltet naturen, som var den et F1-lån. Her ligger et nyt grønt, alment dannelsesprojekt til højrebenet. Vi skal lære sammen, fordi vi skal leve sammen (...) Og nu skal vi gøre det med et andet bagtæppe end hidtil; nemlig uden at destruere vores fælles livsgrundlag.*

Vi har blandt andet diskuteret spørgsmålet med Nicolai Schultz og Rasmus Willig til Ledertræffet i Rørvig og konstateret, at der er en fin balance mellem et moralsk påbud om, at *vi skal passe på den jord vi skal leve af og leve på og så en moraliseren hvis ikke du passer på jorden på en bestemt måde og i et bestemt omfang, så er du et dårligt menneske.*

I bestyrelsen er vi optaget af at understøtte, at vi i fællesskab forsøger at blive klogere på, hvordan vi kan indrette en skole, der tager udgangspunkt i en helt anden måde at tænke relationen mellem menneske og natur. Hvordan kan skolen blive et aktivt erfarings- og

“Hvis man vil sætte folkeskolen fri, så må det også vise sig i en reel frihed til de frie grundskoler, så man på den enkelte skole, på et pædagogisk værdimæssigt grundlag, selvstændigt (og i egen ret) kan arbejde og makke med sagerne.”

læringsrum for nye måder at leve og handle sammen på? Det grønne og almene dannelsesprojekt, som Stefan Hermann omtaler, handler i bund og grund om at bringe naturen og naturgrundlaget ind i den ligning, som hidtil har haft fokus på vores kultur og kulturgrundlag. Naturkrisen er også en kulturkrise for så vidt, at vi må kende til og lære at drage omsorg for den natur, som vi er afhængige af, og som vi, ligesom idealer om demokrati, ytringsfrihed etc., skal passe på og give videre til nye generationer.

Vi har i mange år i *lilleskolerne* rejst ud og lært andre kulturer at kende, og vi har gransket historie og samfundsfag, dyrket billedkunst, håndværk, mad, musik og teater. Har vi også kastet os over naturen med samme saft og kraft? Eller er det kommet i anden række i takt med, at der ikke længere er mange af os, der gør os daglige erfaringer med naturen eller erfarer vores afhængighed af den. Nicolai Schultz beskrev det på Ledertræffet sådan, at jo stærkere greb vi har fået om naturen i vores betvingelse af den, jo ringere begreb har vi fået om den. Den tyske sociolog Hartmut Rosa beskriver det på den måde, at vi i det accelererende senmoderne samfund bliver fremmedgjorte overfor *tingsverdenen*, fordi vi ikke gør os erfaringer med den.

For bestyrelsen hører vi det som store og vigtige spørgsmål til foreningen og *lilleskolerne*, fordi vi er inde og røre ved de store dannelsesspørgsmål, som hidtil og overvejende har handlet om menneskets forhold til sig selv og vores forhold til hinanden, historisk og aktuelt. I dag er det svært at se, hvordan vi kan have den samtale uden at inddrage naturen.

Vi vil gerne i Lilleskolernes Sammenslutning bidrage til at mobilisere en bred pædagogisk

samtale om, hvordan *skolen* kan danne ramme om og medvirke til at svare på naturkrisen. Den stærke pointe som stod frem på Ledertræffet i Rørvig var, at skal et nyt grønt dannelsesprojekt have vinger, skal det ikke alene omhandle naturen som genstand for erfaring, begreb og anerkendelse. Vi må også se på de principper om vækst, som (stadig) synes at dominere. Som Rasmus Willig påpegede, så er pædagogikken nødt til at genfinde attråen i besindelse, beskedenhed og mådehold – og vise rigdommen heri.

Vi nævnte i sidste års beretning og på repræsentantskabsmøde, at vi drømmer om *Lilleskolernes* eget sted; et sted, der kan danne ramme om lejrter, pædagogiske weekender, konferencer og måske også Lilleskolernes Musik- og teaterfestival. Vi er stadig i gang med at afsøge mulighederne. På bestyrelsesmøder og vores visionsdag i januar har vi haft drøftet muligheder og perspektiver. Vi har også set på enkelte steder, og så er vi i dialog med foreningen Andelsgaarde om et samarbejde. Andelsgaarde opkøber landbrugsjord og dyrker det regenerativt og økologisk. Nogle *lilleskoler* har i året, der er gået, været på besøg på en af deres gårde, og vi kan godt se potentialet i at bakke et initiativ som Andelsgaarde op og tage aktiv del i en bevægelse, for at give naturen plads og understøtte et grønt generationsskifte i landbruget. Vi ved godt, at det er ny grund, vi i så fald betræder, og det skal vi selvfølgelig drøfte yderligere med medlemsskolerne.

Friheden til at stå mål med

Et bredt flertal i Folketinget stod i marts 2024 bag aftalen om *Folkeskolens kvalitetsprogram – frihed og fordybelse*. Grundtanken og omdrej-

ningspunktet i aftalen, der blev til lov i december 2024, var (og er) at skrue markant ned for styringen af folkeskolen til fordel for mere lokal frihed.

Det er interessant, at der nu er politisk opbakning til at gå ad andre veje end de læringsmålsstyrede, der siden den forkætrede reform i 2013 har domineret i folkeskolen og via fælles mål også har spillet en rolle for de frie grundskoler. Som et centralt led i aftalen om folkeskolens kvalitetsprogram lanceredes også et initiativ til en fagfornyelse af folkeskolens fælles mål og vejledende læseplaner. Med afsæt i en række politiske pejlemærker fik en ekspertgruppe til opgave at udarbejde et format for folkeskolens fagplaner. De nye fagplaner skal iflg. ekspertgruppen give eleverne mulighed for at gøre sig erfaringer med og fordybe sig i det udsnit af verden, som fagene – både hver for sig og tilsammen – åbner for eleverne. Og dette skal ske med afsæt i folkeskolens formålsparagraf, hvorfra ekspertgruppen udtrækker en didaktisk treklæng: engagement, kundskaber og myndighed. Det er nye toner, der reflekterer et didaktisk og pædagogisk overblik og overskud. Det er umiddelbart positivt og åbner op for nogle andre samtaler om pædagogik og undervisning.

Spørgsmålet er, hvad det kommer til at betyde for de frie grundskoler. Det er ikke hugget i granit, at mere frihed til folkeskolen vil føre til mere frihed hos de frie grundskoler. Frie grundskoler skal, også når de nye fagplaner efter planen rulles ud i skoleåret 2027/28, stadig stå mål med, hvad der almindeligvis kræves af undervisningen i folkeskolen. Hvad bindingerne og koblingerne til folkeskolen bliver, er således i spil, og vi har i *Lilleskolernes Sammenslutning* engageret os med fuld styrke i arbejdet. Vi har bl.a. placeret os centralt i den arbejdsgruppe, vi har etableret på tværs af skoleforeningerne, og som også deltager i den møderække med Departementet i Undervisningsministeriet og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, som blev til i forlængelse af et ønske fra skoleforeningerne. Her skal vi over de kommende to år drøfte implikationer af fagfornyelsen for stå mål medkravet.

Vi er som frie grundskoler ikke forpligtet på folkeskolens formål, og når folkeskolens fagplaner fremover bliver formålsforankrede, står vi potentielt overfor en udfordring: For hvad er det så, vi skal stå mål med? Det statslige tilsyn med de frie grundskoler er et fast opmærksomhedspunkt for bestyrelsen.

Hvor gode folkeskolens nye fagplaner end

kommer til at lyde, så er der en principiel skelnen, vi må være klare og skarpe på. Den handler ikke om indholdet i fagplanerne men om, at de er målrettet folkeskolen og ikke de frie grundskoler. Det er en fin balanceagt al den stund, at samtidig med at de spor, der er lagt ud for folkeskolens nye fagplaner, er didaktisk og pædagogisk fyldige og perspektivrige, så afspejler og sigter de på folkeskolens formål, som vi lovgivningsmæssigt og helt principielt ikke er forpligtet på.

I bestyrelsen vil vi arbejde for, at *lilleskolerne* og de frie grundskoler får styrket deres frihedsgrader, og at vi finder en pædagogisk relevant måde at vurdere, om en skole når de mål, den har opsat for sin undervisning. Hvis man vil sætte folkeskolen fri, så må det også vise sig i en reel frihed til de frie grundskoler, så man på den enkelte skole, på et pædagogisk værdimæssigt grundlag, selvstændigt (og i egen ret) kan arbejde og makke med sagerne.

Lilleskolernes fagplaner

Vi iværksatte forrige år arbejdet med udviklingen af fagplaner til *lilleskolerne* i fagene dansk, engelsk, matematik og naturfag: de planer for undervisningen, som en fri grundskole skal have, og som skal stå mål med de mål og planer, der er for folkeskolen. Det har været et omfattende arbejde, som er blevet til i et tæt samarbejde med Keld Skovmand, en lille håndfuld skoleledere og et bredt udsnit af faglærere på landets lilleskole. Der skal lyde en stor tak til alle involverede i arbejdet. Jeres indsats har været uvurderlig.

Når vi som forening har prioriteret kræfter og ressourcer på at udvikle *egne fagplaner til lilleskolerne*, så er det først og fremmest udtryk for et ønske om at understøtte *lilleskolerne* i at have mål og planer, som har afsæt i skolens eget formål og pædagogiske praksis. Udviklingen af sådanne mål og planer er en omfattende opgave, og mange skoler har efterspurgt hjælp til at komme i gang med arbejdet. Med *Lilleskolernes fagplaner* stiller vi en række mål og planer til rådighed for *lilleskolerne*, der lever op til skolernes forpligtelser ift. *stå mål med-kravet* og danner ramme om en undervisning, der inviterer lærere og elever til en fælles udforskning af de faglige mellemværender i fagene dansk, matematik, engelsk og naturfag.

Med *lilleskolernes fagplaner* lægger vi et levende, pædagogisk forankret sprog for skolens hvorfor, hvad og hvordan til rette. Et sprog man på den enkelte lilleskole kan tage afsæt i,

“Vi har som forening en opgave i at medvirke til forståelse for og opbakning til, at lilleskolerne og frie grundskoler generelt er legitime aktører og institutioner i det danske grundskolelandskab.”

fastholde eller forkaste, når der skal sættes ord på skolens form, formål og mål; hvordan vi er sammen om et overordnet formål, og hvordan skolens undervisere hver især har mulighed for at fortolke det i en konkret undervisningspraksis. I respekt for, at *lilleskolerne* er mangfoldige og repræsenterer hvert deres bud på en skole med et tydeligt indhold, værdigrundlag og holdninger, har vi forsøgt at trække og forbinde nogle tråde, en fælles grund, som kan skabe legitimitet og synlighed omkring det, der foregår på den enkelte skole – og blandt *lilleskolerne*.

Med initiativet har vi også ønsket at vise, kvalificere og udnytte de muligheder og åbninger, der er i lovgivningen, til at formulere sin skoles formål, mål og planer. Det ligger helt i tråd med vores ambition om at gå med pædagogikken i forgrunden, at vi viser og ikke bare taler om, rækkevidden i den lovgivning, der omgiver de frie grundskoler.

Arbejdet med *lilleskolernes fagplaner* har på den måde også fungeret som en løftestang ind i arbejdet med at påvirke, at samtalen om de frie grundskolers rammer og vilkår sker med en forståelse for og opmærksomhed på, at det handler om børn og undervisning – og om muligheden for reelt selv at kunne sætte klare rammer for formålet med, indholdet i og praktiseringen af undervisningen.

Vi har undervejs i arbejdet med *lilleskolernes fagplaner* præsenteret pointer og tilgange for aktører involveret i folkeskolens fagfornyelse og agter at fortsætte dette – ad formelle såvel som uformelle veje. Bl.a. vil vi i løbet af 2025 invitere til et åbent symposium om fagplaner. Jo mere vi kan anspore til, at samtalerne om fagplaner og fagfornyelsen kommer til at handle om pædagogik, didaktik og undervis-

ning og reel frihed til at forberede, afvikle og evaluere sin undervisning, jo bedre stillede vurderer vi, at lilleskolerne er.

Friheden til at løfte et pædagogisk arbejde og ansvar

Vi kommer ikke udenom pengene og den særlige kobling, som vi har til staten, der hvert år kanaliserer en anseelig sum over til de frie grundskoler. Penge, som skolerne kan bruge til at lave skole for børn, som skolerne selv kan vælge, og for forældre, der prioriterer rum i økonomien til at betale et månedligt beløb i skolepenge. For nogle lyder og lugter det af elitære reservater for den hvide middel- og overklasse, og ikke af pædagogisk forankrede, modige og relevante bud på en skole til tiden med al den utidighed, det kan kalde på. Vi har som forening en opgave i at medvirke til forståelse for og opbakning til, at *lilleskolerne* og frie grundskoler generelt er legitime aktører og institutioner i det danske grundskolelandskab.

Vi har fokus på, at de frie grundskoler samlet set betragtes som skoler, der har en værdi for samfundet, og at vi i de store spørgsmål om de politiske og økonomiske rammer om frie grundskolers frihed og selvstændighed står samlet på tværs af skoleforeningerne.

På et niveau handler det om opbakning. Omgivelserne skal ikke være i tvivl om, at *lilleskolerne* løfter sin del af ansvaret for, at nye generationer kommer godt på vej og videre ud i det samfundsliv, som de skal deltage i som myndige borgere. Vores arbejde med *lilleskolernes fagplaner*, vores deltagelse i diverse arbejdsgrupper og møder med aktører i det skolepolitiske og pædagogiske landskab er bidrag til dette, men vi kan gøre mere og har i bestyrelsen formu-

“Vi vil fortsat gerne løfte vores del af det sociale ansvar og danne ramme om en god og tryk skolegang for de børn og unge, der har brug for en ekstra indsats og opmærksomhed.”

leret en strategi for, hvordan vi kan styrke kendskabet og opbakningen til *lilleskolerne* og de frie grundskoler mere overordnet. Vi vil gerne være mere tydelige i den offentlige debat, involvere os mere med udvalgte politikere og styrke vores kontakter til og netværk på landets professionshøjskoler. Og så vil vi selvfølgelig gerne fastholde og udvikle vores gode samarbejde med de øvrige skoleforeninger.

På et andet niveau handler det om økonomi. For at vi kan løfte det ansvar og de opgaver, vi er sat i verden for, skal der være solide og sunde økonomiske rammer. I en tid, hvor antallet af støttekrævende elever stiger sammen med forventningerne til, at de enkelte skoler kan rumme flere, er det afgørende og helt centralt, at vi får adgang til ressourcer, der muliggør, at vi reelt kan drage omsorg for de elever, vi har, som kræver en ekstra indsats. Det nytter ikke, at frie grundskoler rundt om i landets kommuner forfordes ift. den pædagogisk-psykologiske rådgivning, som de har krav på – og som vi har styrelsens utvetydige bekræftelse på, at de har krav på. Det nytter heller ikke, at skolerne, i det omfang som aktuelt er gældende, selv skal kompensere økonomisk for at have elever, der er tilkendt støttemidler.

På frie grundskoler skal de specialstøttekrævende elever indgå og rummes i skolen – sammen med de andre elever. Det har vi på *lilleskolerne* en stærk praksis og tradition for. Vi vil fortsat gerne løfte vores del af det sociale ansvar og danne ramme om en god og tryk skolegang for de børn og unge, der har brug for en ekstra indsats og opmærksomhed. Og vi har fortsat brug for at kunne række ud til og få hjælp fra den kommunale PPR-betjening – ellers er der nogle børn, vi ikke kan løfte vores undervisningsansvar overfor. Det kan af kriti-

kere af skoleformen udlægges som, at vi ikke løfter vores sociale ansvar og kategorisk skiller os af med ‘de svære elever’. Det er så langt fra virkeligheden, som man kan komme. For at det ikke bliver en forståelse, der breder sig, skal der være en fair fordeling, så de børn, der har brug for støtte, får støtte, uanset hvilken skole, de går på. I året, der er gået, har det været et spor i foreningens arbejde og samarbejde med de øvrige skoleforeninger såvel som i fordelingssekretariatet.

Lilleskolen som arbejdsplads

Sekretariatet har igen i år gjort et stort og imponerende stykke arbejde. De løfter og løser de mange forskellige opgaver, som hverdagen byder på – og de er der, når det brænder på ude på skolerne.

I året, der er gået, har de fortsat indsatsen med at støtte op om og styrke *lilleskolerne* som arbejdsplads. Vi ved, at det er både vigtigt og værdsat, at skolelederne og bestyrelserne har nogen, de kan ringe til, som de er trygge ved og som kender til skolen. Ligeledes er det vigtigt, at de organisatoriske styringsdokumenter er i orden og afspejler den skole og de beslutningsgange, man har.

Som et bidrag hertil har sekretariatet fortsat sin *Tour de vedtægter*, en *tour* rundt til medlemsskolerne hvor skolernes vedtægter er blevet kigget efter i sømmene, drøftet og reflekteret ind i den standardvedtægt, som vi har fået godkendt hos Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. Sekretariatet har i skrivende stund været på besøg hos størstedelen af medlemskolerne. Det giver noget til både os i foreningen, på sekretariatet og til skolerne, at mødes med sekretariatet om vedtægter.

“Lilleskolefestivalen kan noget særligt. Den kan danne ramme om møder mellem unge på tværs af landet. Danne ramme om kulminationen på faglig fordybelse. Danne ramme om at lytte til og støtte hinanden i at stille sig frem og sætte noget på spil.”

I efteråret tog sekretariatet på en tredages Tour de Jylland og Fyn og besøgte en række medlemsskoler i Jylland og på Fyn. Vores sekretariatsleder kommer i forvejen meget rundt i landet, men resten af sekretariatet har også glæde af at besøge og se de skoler, som de er i kontakt med og servicerer. Det giver et forstærket indblik i hverdagen på skolerne – og så er det godt at få ansigter på ‘stemmerne’, som man taler i telefon med. På turen besøgte sekretariatet Brovandeskolen i Skagen, Aalborg Friskole, Viborg Friskole, Gudenåskolen og Lilleskolen i Odense. Sekretariatet sigter på at gøre sådanne ture til foreningens medlemsskoler til en fast del af års-hjulet. Vi mener det, når vi siger, at vi er en skolenær forening.

I efteråret 2024 afholdt vi en udgave af *Lederiet* med fokus på *lilleskolen* som arbejdsplads. Det er vigtigt, og er med tiden ikke blevet mindre vigtigt, at skolerne kender til de regler og vilkår, der gælder, når man ansætter, har ansatte og skal afslutte et ansættelsesforhold. Der er meget at have og holde styr på – og vigtige balancer at holde sig for øje mellem skolens kultur og værdier på den ene side og de ansættelsesretlige regler og retningslinjer på den anden. Vi er glade for det fine fremmøde til arrangementet og sigter på, at vi i fremtiden fastholder den type arrangementer i en fast kadence.

I tråd med denne del af sekretariatets arbejde og fokus har vi i år også fået produceret en opdateret og flot opsat *Håndbog til bestyrelsesarbejdet* og afholdt *Intramøder for nye bestyrelsesmedlemmer* samt online-temamøder for bestyrelserne. At vi også har tilbud målrettet skolernes bestyrelser er selvfølgelig helt centralt og noget, vi kontinuerligt drøfter mulig-

hederne ved og omfanget af. Bestyrelserne tager et stort ansvar på sig som skolernes øverste ledelse, og hvad det indebærer samt hvordan man løfter de opgaver, det afstedkommer af ens ansvar som bestyrelse, kræver afklaringer, samtaler og klare forretningsgange. Her har vi i Lilleskolernes Sammenslutning en vigtig rolle at spille. *Lilleskolen* er jo også arbejdsplads for skolelederen, hvis arbejdsgiver er bestyrelsen.

I samarbejde med de øvrige skoleforeninger yder sekretariatet et stort bidrag i udarbejdelsen af en fælles udgivelse omhandlende frie grundskolers behandling af persondata. Hele GDPR-området er omfattende og svært at overskue – og i sidste ende er det skolens bestyrelse, der har ansvaret for at behandlingen af personoplysninger lever op til lovgivningen. Til hjælp med dette er vi i skoleforeningsregi igang med at få samlet relevante materialer og skabt overblik over de processer, som en fri grundskole skal igennem i forbindelse med overholdelse af databeskyttelsesreglerne. Det er på alle måder eksemplarisk, at vi går sammen på tværs af skoleforeningerne og hjælpes med at kortlægge og sammenfatte et så stort område som GDPR-området.

Fra bestyrelsen skal lyde en stor tak for det store arbejde med at støtte og rådgive skolerne på de administrative og juridiske områder.

Festivalen

Lilleskolernes Festival blev første gang afholdt i 1980; en idé udsprunget af de lærerdage, der dengang blev afholdt. *Lilleskolebørn* skulle mødes om musik og bevægelse, teater og billedkunst. I 1983 blev festivalen afholdt igen og si-

den har den med få undtagelser været afholdt. Når der er flest deltagere samles op mod 2.000 udskolings elever og -lærere på festivalen.

Som Torben Berg og Peter Højgaard Pedersen, tidligere formand og sekretariatsleder for Lilleskolernes Sammenslutning, skrev i en udgivelse om festivalen i 2008, så handler festivalen om *at lære eleverne at kunne begå sig, være selvberørende og selvstændige, at kunne præsentere sig, at turde vise hvad de kan og stå ved det, at kunne tage stilling og skille skidt fra kanel, at være en god kammerat og kunne omgås andre respektfuldt og behandle hinanden og omgivelserne ordentligt (...)* For mange elever er festivalen kulminationen på måneders faglig fordybelse og øvelse for at blive rigtig dygtig.

Festivalen kan noget særligt. Den kan danne ramme om møder mellem unge på tværs af landet. Danne ramme om *kulminationen* på faglig fordybelse. Danne ramme om at lytte til og støtte hinanden i at stille sig frem og sætte noget på spil. Festivalen har siden sin begyndelse vist sit værd. Den er blevet diskuteret og debatteret, vendt og drejet og har hvert år fundet sin form og sit udtryk hos den skole, der har været vært. Som så meget andet, så er der ikke én form for musik eller teater, ét udtryk, som festivalen skal dyrke. Musik og teater bliver til på forskellig vis, har forskellige (historiske) referencer fra skole til skole. Det er det, der gør festivalen interessant og relevant.

De senere år har de afholdende værtsskoler konstateret, at opgaven med at løfte festivalen er blevet mere omfattende. Der er flere regler at leve op til, flere krav og mere administration. Idet festivalen jo skifter vært hvert år, er mange af de opgaver, der er forbundet med at indhente tilladelser fra de lokale myndigheder, en tilbagevendende opgave. Det er slidsomt og kræver mange ressourcer. Det betyder også, at færre skoler end tidligere har mulighed for at løfte værtsopgaven – og særligt hvis skolens arealer skal danne ramme om festivalen. Hidtil har det været noget af særpræget ved festivalen: at man var på besøg på og så en anden skole.

Vi har i *Lilleskolernes Sammenslutning* taget initiativ til at afsøge mulighederne for en fremtidens festival, der ikke er afhængig af enkelte skolers værtskab, men som løftes og afholdes på anden vis. I 2026 er der for første gang i festivalens historie ikke en værtsskole, og derfor har vi nedsat en arbejdsgruppe og afholdt møde i *Konferencen for Lilleskolernes musik- og teaterfestival* med en målsætning om, at vi kan slå dørene op for en festival i 2026 – og har lagt grundlaget for fremtidige festivaler også.

Tiden taler på mange måder for, at vi fortsætter med at tilbyde de unge mennesker muligheder for at deltage i og opleve store fællesskaber; hvor der er mulighed for at træde frem for hinanden, blive set og hørt og hvor man har mulighed for at gøre sig erfaringer med at se og høre andre, der er forskellige fra en selv også.

Vi skal også nævne, at vi i 2024 afholdt det første internat for musiklærere på *lilleskolerne*. I forlængelse af internatet er der etableret en række regionale musiklærer-netværk, og i november 2025 afholdes endnu et internat – og vi håber dermed at have etableret *internatet* som en fast del af vores tilbud til skolerne.

Taksigelser

Vi vil gerne sende en stor tak til alle de dygtige, engagerede og inspirerende mennesker, vi har mødt i året, der er gået. Tak for jeres bidrag og perspektiver på at lave lilleskole og på alt det, der går for sig i og udenfor skolen.

Tak til de frie grundskolers foreninger. Vi sætter stor pris på det gode samarbejde og det store engagement, vi møder og deler. Det stiller os alle stærkere, at vi står sammen og deler indsigter, tiltag og viden.

Tak også til Departementet og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. Vi har i året, der er gået, haft en hel del møder, og vi sætter stor pris på at blive inviteret og involveret i de beslutninger og processer, som I er afsendere af.

Vores kontorfæller fra Steinerskolerne i Danmark skal have en særlig tak. Uanset om der er vindstille eller stormvejr, så er vi i samme båd – og nu i nye lokaler med mere plads og mere lys. Det lover godt for fremtiden.

Tak for samarbejdet i årets løb til Frie Skoles Lærereforening, Frie Skolers Ledere, BUPL, 3F og HK. Tak til medarbejderne i Fordelingssekretariatet og medlemmerne af dets bestyrelse samt medlemmerne af Certificeringsudvalget.

Vores sekretariat skal have en helt særlig tak. *Lilleskolerne* er i yderst gode og kompetente hænder med jer ved roret.

Men intet sekretariat og ingen forening, hvis ikke for alle jer dedikerede lilleskolefolk. Den indsats, I gør, den ildhu og nysgerrighed, det arbejde, som I lægger i at lave god skole, det mod og det sammenhold, som jeres skoler står på og er udtryk for, er omdrejningspunktet i og for *Lilleskolernes Sammenslutning*. Uden jer, ingen *lilleskoler*.

Bestyrelsen i Lilleskolernes Sammenslutning

SKOLEN SOM FRISTED

Skole og Tænkning i skyggen af AI

MIE OEHLENSCHLÄGER

Cand.mag. i moderne kultur og
kulturformidling og uafhængig
tech- og policyrådgiver

For lidt over to år siden blev skoler over hele verden kastet ud i en eksistentiel krise som følge af et grænseoverskridende såkaldt ‘våbenkapløb’ om AI, hvor startskudet var ChatGPT. Disse nye typer generativ AI kunne analysere og formulere sig (i nogle tilfælde) bedre – men i alt fald hurtigere - end både lærere og elever. De forførte straks en verden, som nu er ved at besinde sig. Nogle af spørgsmålene, de nye produkter efterlader os med, er: “Skal børn og unge bruge disse apps i skolen? Hvorfor? I hvor høj grad - og hvordan?”

Bagved disse spørgsmål titter mere eksistentielle spørgsmål forsigtigt frem: Hvorfor skal børn og unge overhovedet gå i skole, lære at formulere sig, foretage tekstanalyser og gå til eksamen, når de nu og i fremtiden bare kan udlicitere dette hårde arbejde til maskinerne? Hvad er lærernes rolle og *raison d’être* med disse nye tjenester i samfundet? For nu blot at nævne nogle få spørgsmål?

Alvorligheden i sidste spørgsmål blev fremhævet af Dansk Arbejdsgiverforening og Boston Consulting Group, som i 2024 regnede ud, at vi om 15 år kan undvære hver fjerde lærer i Danmark på grund af AI. Beregningen og påstanden er i sig selv et udtryk for en krise.

Den tysk-amerikanske politiske tænker Hannah Arendt påpegede i 1954 i et essay med titlen The Crisis in Education, at: “*A crisis forces us back to the questions themselves and demands either new or old answers from us, but in any case direct judgements*”

Som titlen angiver, er der ikke noget nyt i uddannelsessystemer i krise, men baggrunden for

krisen i dag er uden fortilfælde. Amerikanske techgiganter har sat dagsordenen for informationsstrømme og beslutningstagning i samfundet. Den epistemiske magt er i deres hænder, og deres produkter bliver vores proteser.

Her bliver både skolernes og lærernes rolle meget vigtig af flere årsager. Ikke mindst dén at techgiganternes overvågningskapitalistiske apps og tjenester er karakteriseret af en ‘desinteresse’ i etik og i, hvad der eksisterer.

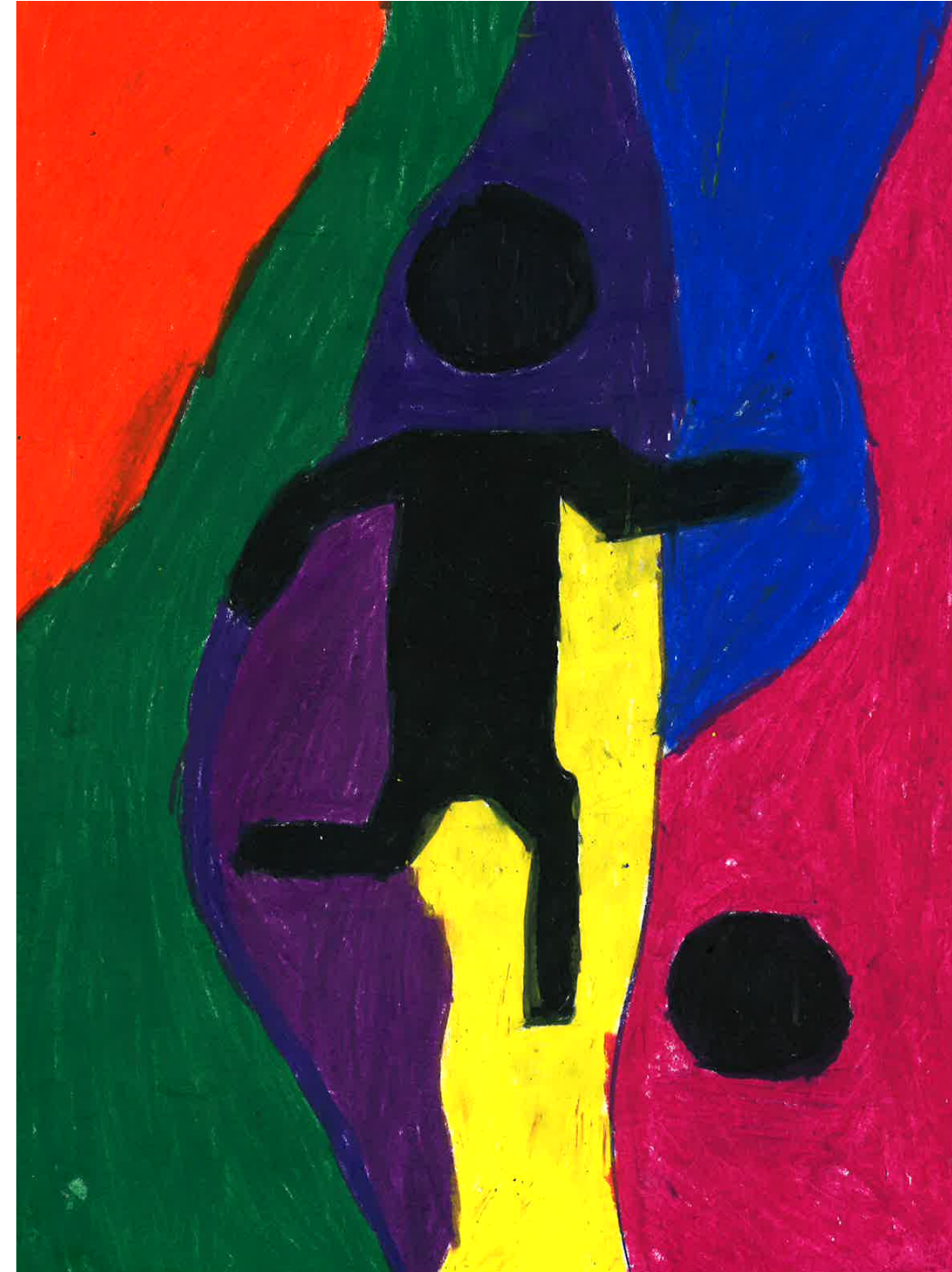
I det digitale miljø er børn datapunkter og samfund er netværk. Harvard professor emeritus Shoshana Zuboff karakteriserer deres magt som ‘indifferent’. Det handler alene om dollars og akkumulering af magt.

Skolerne og lærerne har muligheden for at være en modkraft til dette. For nok tilbyder generativ AI hurtige svar og overbevisende simuleringer, men de kan ikke tilbyde eleverne den møjsommelige proces, hvormed sunde menneskelige fællesskaber og menneskelig forståelse og indsigt bliver opbygget. Det kræver fælles erfaringer. Det skal kultiveres. Det skal øves. Det skal praktiseres. Og det skal rammesættes.

Tænkning handler ikke om at finde hurtige svar. Men, for nu at blive ved Arendt, et “*liv uden tænkning er ganske muligt – men det formår så ikke at udvikle sin egen essens. Det er ikke alene meningsløst – det er ikke helt i live. Utænkende individer er som søvngængere*”.

At være helt i live hænger ifølge Arendt sammen med det at praktisere tænkning. Og tænkning hænger sammen med undren og etisk stillingtagen. Det er helt modsat annon-

Mie deltog i Lilleskoledøgnet i Grenaa og deltager også i Lilleskoletreffet i år.

ceplatforme og generativ AI, som har en tæt sammenhæng med hurtige, statistisk baserede svar og radikal etisk indifferens.

Skolerne skal på samme tid genopfinde sig selv og stå på traditionerne. De skal på samme tid give både nye og gamle svar. Dette kræver en pædagogik, der fokuserer på æstetisk erfaring, filosofisk fordybelse, etisk refleksion og tænkning – elementer, der ikke kan automatiseres og måske dårligt kan måles i en test. Men individers og demokratiers trivsel vil afhænge heraf. Det er i disse fænomener, at skolens pædagogik og evne til refleksion skal stå sin test.

I mødet med techgiganternes instrumentelle magt skal skolen stå som et fristed i den forstand, at barnet kan udforske verdens mangfoldighed uden at blive reduceret til en forbruger eller bruger. Vi er som samfund helt afhængige af engagerede lærere, som kan være binde- og mellemled mellem barnet og verden. Kun gennem en skole og undervisning, der værner om friheden til at tænke selvstændigt, kan vi sikre, at de kommende generationer ikke kommer til at gå søvngængeragtigt gennem verden, men også evner at forandre den til det bedre.

TILLID OG MOD I BESTYRELSESARBEJDET PÅ EN LILLESKOLE

LOUISE MORRIS JONES

Bestyrelsesformand på Syddjurs Friskole

Kan man styre sig til tillid?

En novemberaften sidder vi til bestyrelsesmøde på vores dejlige lilleskole - skønne bestyrelsesmedlemmer, som alle har intentionen at sikre god skole – både nu og i et fremtidsperspektiv. Vi har forskellige kompetencer og egenskaber; aktiv lytning, nysgerrighed, madlavningsegenskaber, som sikrer lødig forplejning til møderne, skriftlige kompetencer i rollen som referent, evner til at være ordstyrer på møderne samt evner til at være loyal over for retningslinjer og procedurer.

Denne aften skulle forretningsordenen godkendes efter revidering – heraf opstod dialogen om, hvor detaljeret forretningsordenen bør være. Hvad er formålet med detaljegraden? Hvordan tolkes én sætningsformulering frem for en anden? Tiden trak ud – og kernen i drøftelserne blev: hvad er balancen mellem detaljeringsgrad i forretningsordenen og tillidsgrad til den daglige ledelse?

Tillid – en moderne form for magt

Man kan have gensidig tillid, blind tillid, manglende tillid, fuld tillid og man kan miste tillid, genskabe eller genoprette tilliden samt vise tillid. Man kan også være tillidsvækkende. For os i bestyrelsen er begrebet tillid ikke uvæsentligt at dvæle ved, for når vi har tillid til andre og viser dem tillid, så mægtiggør vi andre og kan derved skabe mere aktivitet, ejerskab og engagement - sammenlignet med en mere traditionel ledelsesstil, hvor vi kontrollerer og styrer.

Mægtiggørelse af andre via tillid er for mig at se en nødvendighed i vores moderne samfund – af flere årsager. Dels forventer særligt

de yngre generationer frihed og ansvar på arbejdsmarkedet. Dels stiller øgede krav og kompleksitet i en hurtig foranderlig verden krav, som det er svært for én leder at løse alene – behovet for og evnen til uddelegering af ansvar er uomgængeligt. Og dels styrker tillid det gode arbejdsmiljø og øger kvaliteten i opgaveløsningen.

Vi har i bestyrelsen haft mange drøftelser, gjort os erfaringer og kan konkludere, at dialogen om emnet er væsentlig og kan tåle at blive taget op ad flere omgange.

Tillid / blind tillid

BESTYRELSENS ÅRSHJUL

Vi har i bestyrelsen gjort en indsats for at etablere et Årshjul, som strukturerer bestyrelsesmøderne i temaer, så vi sikrer os, at vi når omkring vores overordnede ansvarsområder og får fulgt op på disse med den daglige ledelse. Det er for os ét greb til at sikre ledelsesrummet og tilliden til vores ansatte ledelse. Temaerne på bestyrelsesmøderne er sat, så det passer med, hvornår der er budgetgodkendelse, årsregnskab, forberedelse af generalforsamling, opfølgning på strategiske pejlemærker m.fl. Herefter kan økonomiudvalgsmøder og FU-møder ligges i kalenderen for hele året, så der er overensstemmelse mellem bestyrelses- og udvalgsmøder. Med den struktur får og har vi i bestyrelsen det fornødne overblik og de nødvendige orienteringer, og fordi der er en struktur for, hvornår vi på bestyrelsesmøderne orienteres overordnet og får status på temaer med henblik på at få fulgt op og evt. justeret til, kan vi holde fast i den arbejdsdeling der er og bør være mellem den valgte ledelse (bestyrelsen) og den ansatte ledelse (vores skoleleder).

BESTYRELSENS FORRETNINGSORDEN

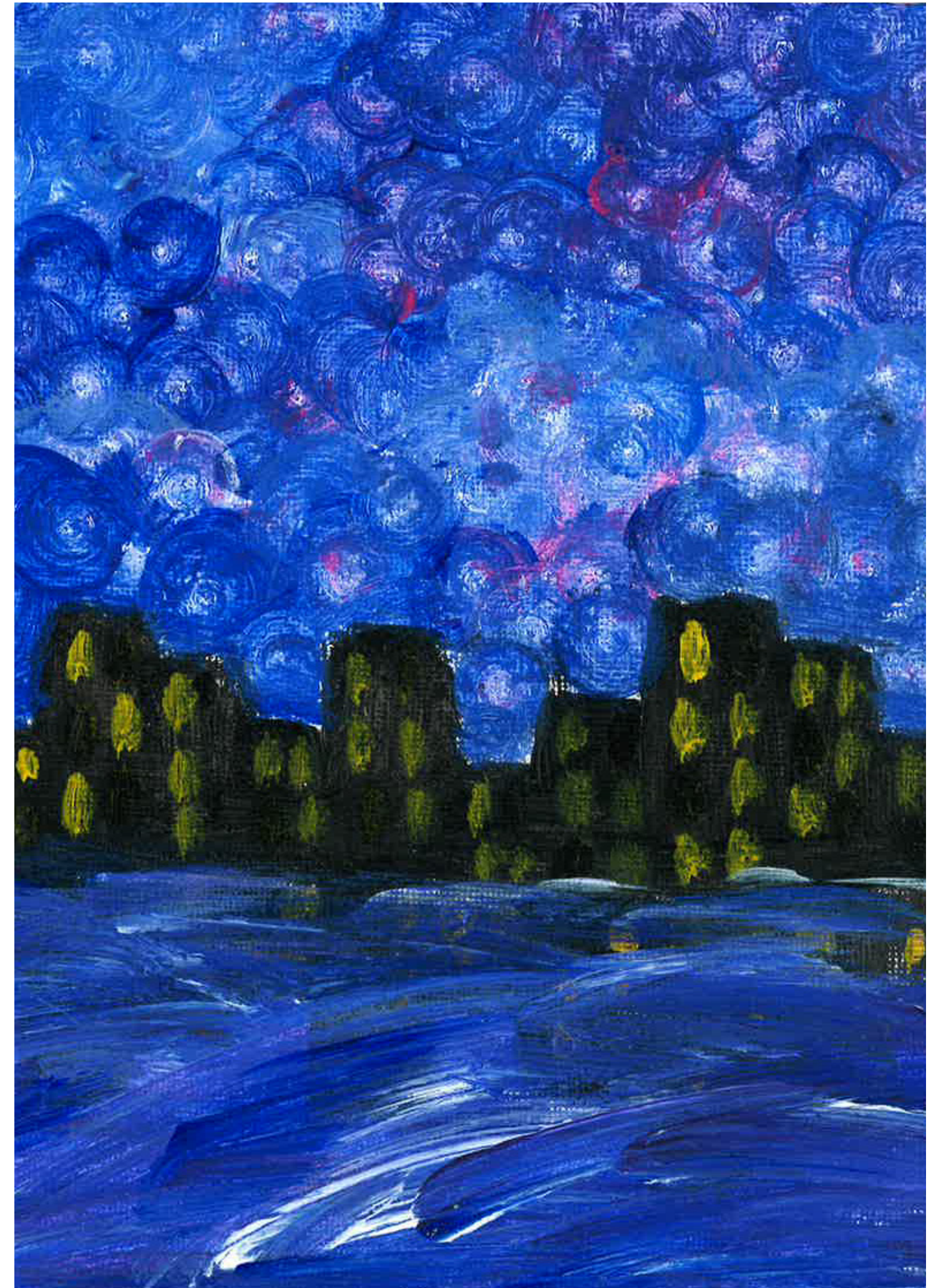
Og netop arbejdsdelingen er beskrevet i forretningsordenen; det arbejdsredskab bestyrelse og ledelse imellem, som sikrer forventningsafstemning og arbejdsgange omkring de væsentligste emner. Vi kan, og dette har jeg ikke fået penge fra foreningen for at sige, anbefale at tage udgangspunkt i standardvedtægterne og standardforretningsorden fra Lilleskolernes Sammenslutning. I vores forretningsorden har vi tilføjet, at bestyrelsen årligt skal orienteres om den Medarbejder Trivselsundersøgelse som skolen foretager, så vi på et helt overordnet niveau, får status på medarbejdernes trivsel på arbejdspladsen.

Det er min erfaring, at strukturer som sikrer statusorienteringer, et overordnet indblik i medarbejdernes trivsel og arbejdsmiljø og opfølgninger på de strategiske pejlemærker, sikrer fremdrift, og at vi når de mål vi har sat os. Og så kan det også modvirke, at velmenende bestyrelsesmedlemmer med gode intentioner, som er loyale over for deres ansvar, kommer til at bevæge sig for dybt ind i ledelsesrummet efter svar på spørgsmål med den mulige konsekvens, at det kan tolkes som mistillid til skolelederen. Herfra kan lavinerne rulle – og det er sjældent til gavn for hverken skole, den ansatte ledelse eller bestyrelse.

Til sidst vil jeg vove pelsen og komme med

en forsigtig erfaringsbaseret opskrift på ledelse med tillid som overskrift:

1. Årshjul for bestyrelsesmøder med temaer, som er afstemte med virkelighedens processer.
2. Herudfra valgte datoer for økonomiudvalgsmøder og FU møder, så bestyrelsesmøderne bliver så velforberedte som muligt. FU laver indstillinger til beslutningspunkter, så tiden på bestyrelsesmøderne bliver så effektiv som muligt – og stadig med plads til hyggeligt samvær.
3. Opdaterede vedtægter og forretningsorden som er tidssvarende – det er vigtige arbejdsredskaber, som skal være afstemte i fredstid.
4. Forventningsafstemning om mandatet – Hvad har FU mandat til, hvad har øvrige udvalg mandat til, hvilken rolle har ordstyreren og/eller formanden på bestyrelsesmøderne?
5. Spilleregler – hvilke spilleregler har vi i bestyrelsen? Vær eksempelvis eksplicit omkring, at vi er ordentlige over for hinanden bestyrelse og ledelse imellem – både når vi er enige og uenige. Bestyrelsen har et stort ansvar for det gode samarbejde, herunder et ansvar for skolens kultur og er forgangspersoner for, hvordan skolens værdier udfoldes i praksis.

DEN ORGANISKE SKOLE

JOACHIM WIEWIURA

Post.doc. på Aalborg Universitets Humanistiske og Samfundsvidenskabelige Fakultet, Institut for Kommunikation og Psykologi

En af de største politiske og kulturelle udfordringer i dag, hvis man ser bort fra den eksistentielle trussel, der kommer fra klimakrisekomplekset og fra den hastigt udviklende, faretruende verdensorden, er det, man kunne kalde den globale (eller nationalt overskridende) offentlighedssituation.

Hvis offentlighed er at ytre sin politiske holdning til det bestående, så må det samlede output i den moderne stat være en mængde konkrete eller faktiske politiske ytringer. Flere af disse ytringer består af ejendommelige politiske tilkendegivelser, der ligger i legitim forlængelse af denne ytringsfrihedstanke, men som ikke nødvendigvis, i sin konkrete synlighed eller produkt, er rationelle. Denne ret må gælde alle – om det så er Elon Musk, der kommenterer Tysklands politiske situation i den ene ende, eller forældre, der er utilfredse med deres børns skoles indretning i den anden.

Den tyske filosof G.W.F. Hegel skelnede mellem statens lovgivningsprocedurer, der i et frit samfund burde være fornuftige, dvs. universelt orienterede og dermed forståelige for borgerne, og offentligheden, som var borgernes legitime meningsventil, hvorigennem de kunne komme mere direkte til orde – netop som en modpol til staten. Således opstod der en grundlæggende forskel mellem offentlighed og stat.

Selvom stat og offentlighed på mange måder var uforenelige hos Hegel, skulle de ikke desto mindre indgå i et formidlet forhold: Staten skulle bruge offentlighedens mange udsagn som et pejlemærke for sin egen lovgivning. Staten skulle hensigtsmæssigt forsøge at styre staten efter, hvad borgerne tænker og føler, men uden at være umiddelbart føjelig, for at skabe sammenhæng i samfundet mellem statens in-

stitutioner og borgerens liv. Hegel kaldte denne efterstræbte sammenhæng for “organisk”.

En af de mange punkter, jeg tog med mig fra diskussionen med jer på *Lilleskolernes Ledertræf*, var overførslen af dette politisk-filosofiske forhold mellem stat og offentlighed til forholdet mellem skole og forældre. I stedet for at tænke skolens logik og forældrenes logik som én og samme – selvom *målet* for begge nok er det samme: frihed og duelighed for barnet – så er det muligvis hensigtsmæssigt at se skolen (ledelse og lærere) som dem, der på en fornuftig måde, som “lovgivere”, skal sætte rammerne for skolens liv, mens forældrene som “borgere” forholder sig til skolens rammer og indhold på den måde, de opfatter dem.

Hegels største bekymring i spørgsmålet om sammenhængen mellem stat og offentlighed – og her mellem skole og forældre – var, hvis de hver især kørte i deres egen bane, og særligt hvis staten ikke forsøgte at forstå og filtrere borgernes krav på en hensigtsmæssig måde. Det ville føre til, at de to blev afkoblet og fremmedgjort over for hinanden.

Det er en skoleopgave, der ikke er let. Men den bliver med garanti lettere, når man – som I – forstår at skolens indre og ydre liv skal spille sammen, og at der netop igennem dette samspil gemmer sig en forudsat adskillelse af to forskellige arenaer. Lige så snart noget spiller sammen, føder det nyt. Det er deri det besværlige opstår. Men også det frugtbare, og det er en gave for det videre skoleliv.

Set i et videre perspektiv afskærer man sig som skole (ledelse og lærere) fra den ressource, som forældre og elever kan udgøre, når man ikke formår at etablere et samspil. Ender det med et modspil, er det ødelæggende for begge parter.

Joachim Wiewiura er ph.d. og har skrevet afhandling om offentlighed på Københavns Universitet. Joachim deltog i årets Ledertræf med et oplæg om netop offentlighed og legitimitet.

EN VILJE TIL AT FEJRE LIVET

Interview med Line Godskesen

Bestyrelsesformand på Lilleskolen i Odense

Hvad fylder eller har fyldt mest hos jer i den seneste tid?

Line: Det har selvfølgelig fyldt en del, at vi fik ny leder for ca. to år siden. Da Inger (skolens tidligere og mangeårige leder red.) meddelte, at hun ville stoppe, startede vi processen med at finde en ny leder. Det var vigtigt for os at få input fra alle ansatte i forhold til deres forventninger og håb for en ny skoleleder, samtidig med at de kunne følge med i processen. Vi kommunikerede også klart ud, at vi skulle finde en leder, som kunne tage skolen videre. Da Klaus blev ansat, var vi ikke bare passive, men vi støttede ham og hjalp ham med at møde og forstå skolens kultur. Samtidig var det også vigtigt for os, at han fik plads og mulighed for selv at danne sig sine indtryk og træffe beslutninger. Som bestyrelse har vi et ansvar for at bakke ham op og støtte og styrke ham i hans beslutningstagning.

I sådan en overgangsperiode har I så været særligt opmærksomme på noget ift. skolens historie, værdier og fremtid?

Line: Vi sørger for, at vi har de rette mennesker ansat – dem, der brænder for arbejdet og deler de værdier, vi står for. Værdierne er noget, vi arbejder med og er opmærksomme på løbende, både i jobbeskrivelser og samtaler. Vi er opmærksomme og tager et skub, hvis vi ser, at der måske er noget, der falder udenfor det, vi har aftalt. Vi har også haft drøftelser med de ansatte om at opdatere og reflektere over skolens værdier, så de bliver tydelige for alle – også for de nyere ansatte.

Skolen står jo aldrig stille og selvom jeg godt kunne tænke mig, at vi i højere grad kunne fokusere på undervisningen og de pædagogiske aspekter, er det vigtigt at jeg og vi i bestyrelsen respekterer, at det er lærerne selv der tager ansvar for undervisningen, da de er eksperterne på området. Vi skal give dem plads til at udvikle sig og løfte skolens værdier.

Som bestyrelse er vi jo på en måde garant for både økonomien og værdierne. Den ene del handler om at sikre, at vi har økonomien i orden. Den anden del handler om at sikre, at skolens værdier bliver fulgt. Det er vigtigt, at vi holder de værdier op og reflekterer over, om vi lever op til dem. Vi i bestyrelsen er ikke på skolen hver dag, men vi kan altid "sparke lidt til" lederen og gruppen af ansatte, hvis vi mener, at noget er på vej væk fra værdigrundlaget.

Lige netop værdigrundlaget kan jo godt være noget florumvundet noget. Hvis du skal trække noget frem, der står helt centralt hos jer?

Jeg tror, det handler om, at vi som skole gør noget særligt – især når det kommer til mangfoldighed og inklusion. For eksempel har vi haft børn, der skifter køn, og det har aldrig givet problemer, hverken blandt lærere eller elever. Vi er gode til at skabe et miljø, hvor børnene føler sig trygge, og der er en stor interesse i at finde ud af, hvad der virker for den enkelte. På lilleskolen er der stor omsorg og nysgerrighed. Der er en vilje til at forstå børnene og skabe en bedre relation, hvilket gør en stor forskel for dem.

Udover mangfoldigheden og inklusionen, som vi talte om før, er der en stor vilje til at fejre livet. Vi gør ting, fordi de er sjove, og fordi børnene gerne vil være med. Det handler ikke kun om at lære pensum, men om at gøre læring interessant og sjovt. Jeg tror også, at lærerne på lilleskolen har en større frihed, hvilket gør, at de selv er engagerede og glade. Det smitter af på børnene. Det er en skole, der skaber glæde, både for børnene og de ansatte.

Hvad er din vigtigste motivation for at være med i bestyrelsen på Lilleskolen i Odense?

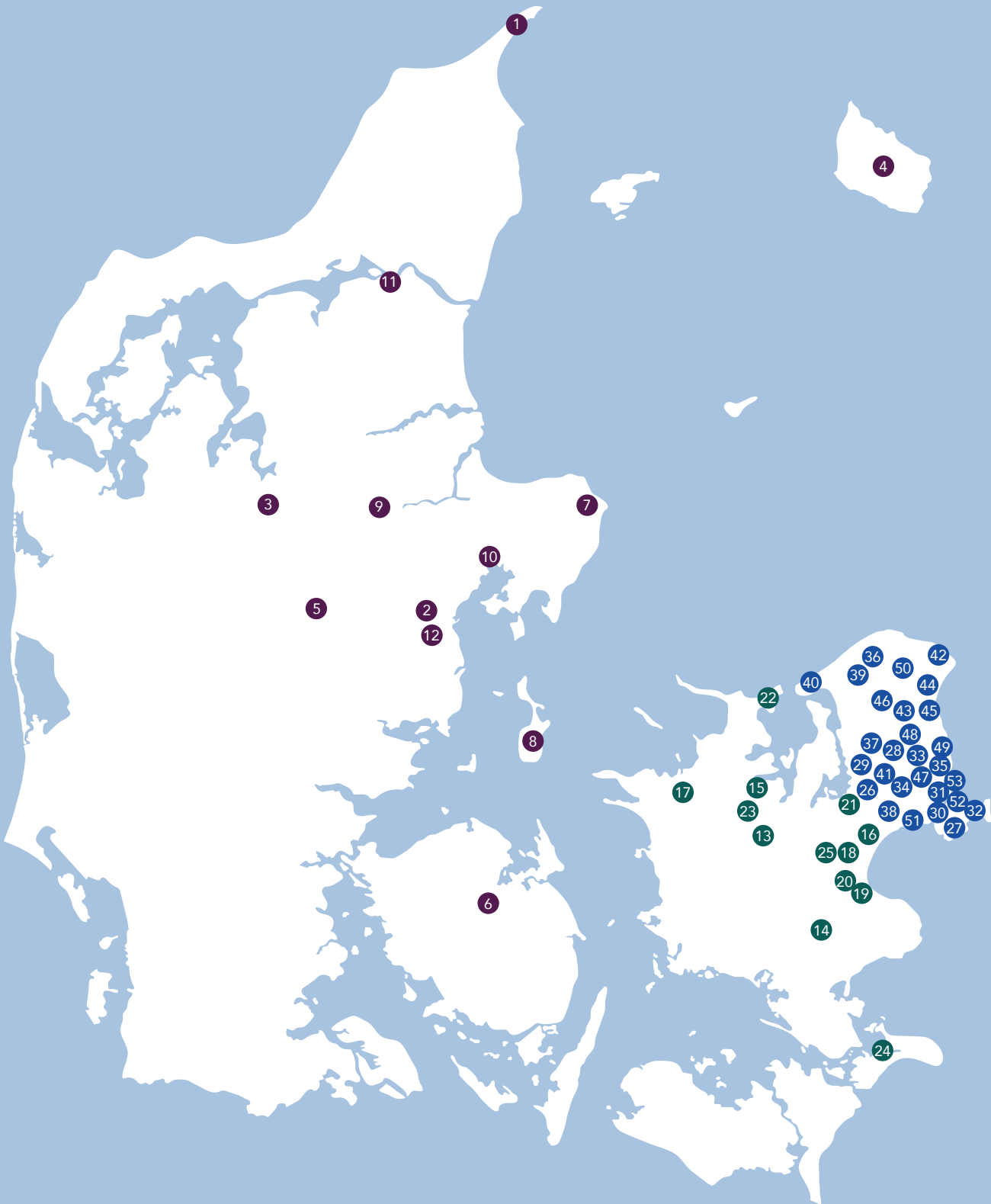
Jeg synes, det er megainteressant at blive klogere på skolen og være med til at forme den. Det er et godt forum med gode mennesker, hvor vi kan diskutere, hvordan vi kan gøre tingene bedre. Der er en positiv stemning, og vi fokuserer på, hvordan vi kan løse problemer sammen. Det er helt klart en af de ting, der gør, at jeg bliver ved. Jeg bliver glad af at deltage i bestyrelsesmøderne.

Hvis du skulle opsummere, hvorfor nogen bør engagere sig i bestyrelsesarbejdet på en lilleskole, hvad ville du sige?

Jeg ville sige, at det er en fantastisk mulighed for at gøre en forskel. Man lærer virkelig meget om, hvordan skolen fungerer, og det er et godt sted at diskutere idéer og løsninger sammen. Det er givende at være en del af et team, hvor man kan arbejde med de værdier og mål, der er vigtige for skolen. Det er en oplevelse, der giver meget tilbage.

MEDLEMSSKOLERNE 2025

Jylland og Fyn

1) Brovandeskolen
Oprettet 1977, 0. - 9. kl., 161 elever
Nedre Mosevej 100, 9990 Skagen
Tlf.: 9844 4884
brovandeskolen@brovandeskolen.dk
www.brovandeskolen.dk

2) Børnenes Friskole
Oprettet 1983, 0. - 9. kl., 216 elever
Næringen 98, 8240 Risskov
Tlf.: 8610 9545
kontoret@boernenesfriskole.dk
www.boernenesfriskole.dk

3) Friskolen i Viborg
Oprettet 1976, 0. - 9. kl., 206 elever
Ammunitionsvej 5, 8800 Viborg
Tlf.: 8662 0042
info@friskolen-viborg.dk
www.friskolen-viborg.dk

4) Friskolen Østerlars
Oprettet 1964, 0. - 9. kl., 127 elever
Nybrovej 42, 3760 Gudhjem
Tlf.: 5649 8280
info@friskolen-oesterlars.dk
www.friskolen-oesterlars.dk

5) Gudenåskolen
Oprettet 1976, 0. - 9. kl., 235 elever
Brunhøjvej 9, 8680 Ry
Tlf.: 8689 1759, Fax: 8689 0860
gudenaaskolen@gudenaaskolen.dk
www.gudenaaskolen.dk

6) Lilleskolen Odense
Oprettet 1974, 0. - 9. kl., 232 elever
Blåbærvej 43, 5260 Odense S
Tlf.: 6613 2028
lilleskolen.odense@teliamail.dk
www.lilleskolen odense.dk

7) Norddjurs Friskole
Oprettet 1981, 0. - 9. kl., 181 elever
Lergravsvej 4, 8500 Grenaa
Tlf.: 8630 9565
kontoret@norddjurs-friskole.dk
www.norddjurs-friskole.dk

8) Samsø Frie Skole
Oprettet 2003, 0. - 9. kl., 73 elever
Stadionsvej 4, 8305 Samsø
Tlf.: 8659 6979
kontor@samsøefrieskole.dk
www.samsøefrieskole.dk

9) Randers Lille Skole
Oprettet 1970, 0. - 9. kl., 219 elever
Tøjhushavevej 28-30, 8900 Randers
Tlf.: 8642 2010
rls@randerslilleskole.dk
www.randerslilleskole.dk

10) Syddjurs Friskole
Oprettet 1980, 0. - 9. kl., 203 elever
Molsvej 80B, 8410 Rønde
Tlf.: 8636 5252
kontoret@syddjursfriskole.dk
www.syddjursfriskole.dk

11) Aalborg Friskole
Oprettet 1980, 0. - 9. kl., 237 elever
Sohngårdsholmsvej 47
9000 Aalborg
Tlf.: 9814 7033
kontor@aalborg-friskole.dk
www.aalborg-friskole.dk

12) Århus Friskole
Oprettet 1952, 0. - 9. kl., 212 elever
Søholmsvej 13, 8260 Viby J
Tlf.: 8628 3354
skoleleder@aarhus-friskole.dk
www.aarhus-friskole.dk

Sjælland og Øerne

13) Freja Skolen
Oprettet 1982, 0. - 9. kl., 71 elever
Bagmarken 58, 4370 Store Merløse
Tlf.: 5780 1758
adm@freja-skolen.dk
www.freja-skolen.dk

14) Haslev Privatskole
Oprettet 1973, 0. - 9. kl., 433 elever
Jens Chr. Skovs Vej 3, 4690 Haslev
Tlf.: 5631 2969
adm@haslevprivatskole.dk
www.haslevprivatskole.dk

15) Holbæk Lilleskole
Oprettet 1981, 0. - 10. kl., 292 elever
Stenhusvej 22 A, 4300 Holbæk
Tlf.: 5945 0045
lilleskole@hls.dk
www.hls.dk

16) Hundige Lille Skole
Oprettet 1968, 0. - 9. kl., 236 elever
Hundige Bygade 10, 2670 Greve
Tlf.: 4397 4300
kontor@hundige-ls.dk
www.hundige-ls.dk

17) Højbo Friskole
Oprettet 1974, 0. - 9. kl., 186 elever
Kalundborgvej 49, 4591 Føllenslev
Tlf.: 5929 1438
kontor@hoejbo-friskole.dk
www.hoejbo-friskole.dk

18) Jersie Lilleskole
Oprettet 2013, 0. - 9. kl., 111 elever
Åsvej 1, 2680 Solrød Strand
Tlf.: 5371 5900
adm@jersieprivatskole.dk
www.jersieprivatskole.dk

19) Køge Lille Skole
Oprettet 1968, 0. - 9. kl., 215 elever
Egøjevej 130, 4600 Køge
Tlf.: 5665 0504
adm@klis.dk
www.klis.dk

20) Leonardo-skolen
Oprettet 2021, 0. - 9. kl., 54 elever
Skolegade 21, 4690 Haslev
Tlf.: 9383 0620
info@leonardo-skolen.dk
www.leonardo-skolen.dk

21) Roskilde Lille Skole
Oprettet 1964, 0. - 10. kl., Bh, 221 elever
Gundsøllevej 50, 4000 Roskilde
Tlf.: 4678 7238
rls.lilleskole@rls.dk
www.roskidelilleskole.dk

22) Rørvig Friskole
Oprettet 1968, 0. - 9. kl., 135 elever
Søndervangsvej 43, 4581 Rørvig
Tlf.: 5991 8337
info@rorvigfriskole.dk
www.rorvigfriskole.dk

23) Sdr. Jernløse Lilleskole
Oprettet 1998, 0. - 7. kl., Bh, 68 elever
Sdr. Jernløsevej 51, 4420 Regstrup
Tlf.: 5918 3259
kontor@sj-lilleskole.dk
www.sj-lilleskole.dk

24) Skolen for Livet
Oprettet 2015, 0. - 9. kl., 80 elever
Kostervej 26, 4780 Stege
Tlf.: 5265 6754
post@skolenforlivet.nu
www.skolenforlivet.nu

25) Vor Frue Friskole
Oprettet 2020, 0. - 9. kl., 59 elever
Gl. Tjærebyvej 100, 4000 Roskilde
Tlf.: 6143 9786
info@vorfruefriskole.dk
www.vorfruefriskole.dk

København og Nordsjælland

26) Albertslund Lille Skole
Oprettet 1967, 0. - 9. kl., 226 elever
Herstedøster Skolevej 28,
2620 Albertslund
Tlf.: 4345 1230
info@albertslundlilleskole.dk
www.albertslundlilleskole.dk

27) Amager Lille Skole
Oprettet 1968, 0. - 9. kl., 298 elever
Rodosvej 47, 2300 København S
Tlf.: 3259 1390
info@amagerlilleskole.dk
www.amagerlilleskole.dk

28) Bagsværd Friskole
Oprettet 1957, 0. - 9. kl., 203 elever
Skovalleen 6, 2880 Bagsværd
Tlf.: 4498 4335
kontor@b-friskole.dk
www.bagsvardfriskole.dk

29) Ballerup Ny Skole

Oprettet 1973, 0. - 9. kl., 193 elever
Tvendagervej 4, 2750 Ballerup
Tlf.: 2965 2351
kontor@ballerupnyskole.dk
www.ballerupnyskole.dk

30) Byens Skole

Oprettet 1971, 0. - 9. kl., 466 elever
Høffdingsvej 75, 2500 Valby
Tlf.: 3616 7746
byens@byens-skole.dk
www.byensskole.dk

31) Børne U.N.I.

Oprettet 1996, 0. - 9. kl., 298 elever
Valdemarsgade 14, 1665 København V
Tlf.: 3325 3405
info@borneuni.dk
www.borneuni.dk

32) Den Grønne Friskole

Oprettet 2014, 0. - 9. kl., 169 elever
Strandlodsvej 38-40, 2300
København S
Tlf.: 2567 8553
sekretaer@dengroennefriskole.dk
www.dengroennefriskole.dk

33) Den Lille Skole

Oprettet 1949, 0. - 9. kl., 236 elever
Gammelmosevej 228, 2800 Lyngby
Tlf.: 4498 3926
dls@denlilleskole.dk
www.denlilleskole.dk

34) Den Lille Skole i København

Oprettet 1968, 0. - 6. kl., 138 elever
Lindholmsvej 18, 2700 Brønshøj
Tlf.: 3860 1616
lilleskolen-kbh@lilleskolen-kbh.dk
lilleskole-kbh.skoleporten.dk/sp

**35) Det Frie Gymnasium,
grundskolen**

Oprettet 1970, 8. - 10. kl., 137 elever
Møllegade 26, 2200 København N
Tlf.: 3537 1111
adm@detfri.dk
www.detfri.dk

36) Esrum Kost- og friskole

Oprettet 1988, 6. - 10. kl., 39 elever
Esrum Hovedgade 18, 3230 Græsted
Tlf.: 4839 0950
kontor@esrumkostskole.dk
www.esrumkostskole.dk

37) Farum Lilleskole

Oprettet 2019, 0.- 9. kl., 104 elever
Regimentsvej 16, 3520 Farum
Tlf.: 2987 3508
kontor@farumlilleskole.dk
www.farumlilleskole.dk

38) Freinetskolen

Oprettet 1976, 0. - 9. kl., 200 elever
Valby Langgade 117, 2500 Valby
Tlf.: 2522 2650
kontor@freinetskole.dk
www.freinetskolen.dk

39) Gribskov Lilleskole

Oprettet 1967, 0. - 9. kl., 106 elever
Ny Mårumvej 302, 3200 Helsinge
Tlf.: 4879 5343
gs@gribskov-skole.dk
www.gribskov-skole.dk

40) Halsnæs Lilleskole

Oprettet 2000, 0. - 9. kl., 186 elever
Hågendrupvej 6 Torup, 3390
Hundested
Tlf.: 4798 8883
post@halsnaesskolen.dk
www.halsnaesskolen.dk

41) Hareskovens Lilleskole

Oprettet 1965, 0. - 9. kl., 267 elever
Skovbovænget 124, 2750 Ballerup
Tlf.: 4498 8210
mail@hareskovenslilleskole.dk
www.hareskovenslilleskole.dk

42) Helsingør Lille Skole

Oprettet 1962, 0. - 10. kl., 232 elever
Fredericiavej 1, 3000 Helsingør
Tlf.: 4921 0203
kontor@lilleskolen.dk
www.lilleskolen.dk

43) Hillerød Lilleskole

Oprettet 1966, 0. - 9. kl., 210 elever
Brødskovvej 3, 3400 Hillerød
Tlf.: 4826 6586
kontoret@hillerod-lilleskole.dk
www.hillerod-lilleskole.dk

44) Humlebæk Lille Skole

Oprettet 1967, 0. - 9. kl., 195 elever
Boserupvej 101, 3050 Humlebæk
Tlf.: 4919 1029
humlebaek@lilleskoler.dk
www.hbls.dk

45) Hørsholm Lille Skole

Oprettet 1970, 0. - 9. kl., 187 elever
Højskolevej 11, 2960 Rungsted Kyst
Tlf.: 4586 2232
hlsk@hlsk.dk
www.hlsk.dk

46) Nordsjællands Friskole

Oprettet 1981, 7. - 10. kl., 51 elever
Rønbjerg Allé 2, 3400 Hillerød
Tlf.: 4826 8697
kontor@nsj-friskole.dk
www.nsj-friskole.dk

47) Nørrebro Lilleskole

Oprettet 1975, 0. - 9. kl., 210 elever
Prinsesse Charlottes gade 34-36,
2200 København N
Tlf.: 3535 4501
kontoret@norrebro-lilleskole.dk
www.norrebro-lilleskole.dk

48) Rudersdal Lilleskole

Oprettet 1987, 0. - 9. kl., 95 elever
Vejlesøvej 40B, 2840 Holte
Tlf.: 4542 5887
kontor@rudersdal-lilleskole.dk
www.rudersdal-lilleskole.dk

49) Ryparken Lille Skole

Oprettet 1970, 0. - 7. kl., 174 elever
Gartnerivej 3, 2100 København Ø
Tlf.: 3929 6639
kontor@ryp.dk
www.ryparkenskole.dk

50) Skolen på Slotsvænget

Oprettet 1985, 6. - 10. kl., 48 elever
Slotsvænget 61, 3480 Fredensborg
Tlf.: 4847 6777
skolen@slotsvaenget.dk
www.slotsvaenget.dk

51) Trekronergade Freinetskole

Oprettet 1979, 0. - 9. kl., 209 elever
Trekronergade 46, 1., 2500 Valby
Tlf.: 3617 3162
kontor@trekroner-freinet.dk
www.trekronergadefreinetskole.dk

52) Ørestad Friskole

Oprettet 2004, 0. - 9. kl., 228 elever
Nordre Digevej 6, 2300 København S
Tlf.: 3312 8181
info@orestad-friskole.dk
www.orestad-friskole.dk

53) Østerbro Lilleskole

Oprettet 1970, 0. - 9. kl., 214 elever
Sionsgade 5 A, 2100 København Ø
Tlf.: 3929 7114
post@osterbrolilleskole.dk
www.oesterbrolilleskole.dk

LILLESKOLERNES SAMMENSLUTNINGS BESTYRELSE

Peter Leth Andresen

Forperson, Skoleleder på
Børnenes Friskole

Sanne Wiedemann

Næstforperson,
Skoleleder på Amager Lilleskole

Lisbeth Møller Nielsen

Bestyrelsesforperson,
Ballerup Ny Skole

Jakob de Lemos

Bestyrelsesforperson,
Børne U.N.I.

Jasmin Heide

Skoleleder,
Rørvig Friskole

Claus Pawelczyk

Skoleleder,
Randers Lilleskole

Kira Lintrup Jensen

Skoleleder,
Friskolen Østerlars

Sekretariatet

Sune Jon Hansen

Niels Strunge

Lars Larsen

FORKORTELSER

0. = børnehaveklasse

Bh. = børnehave

2025

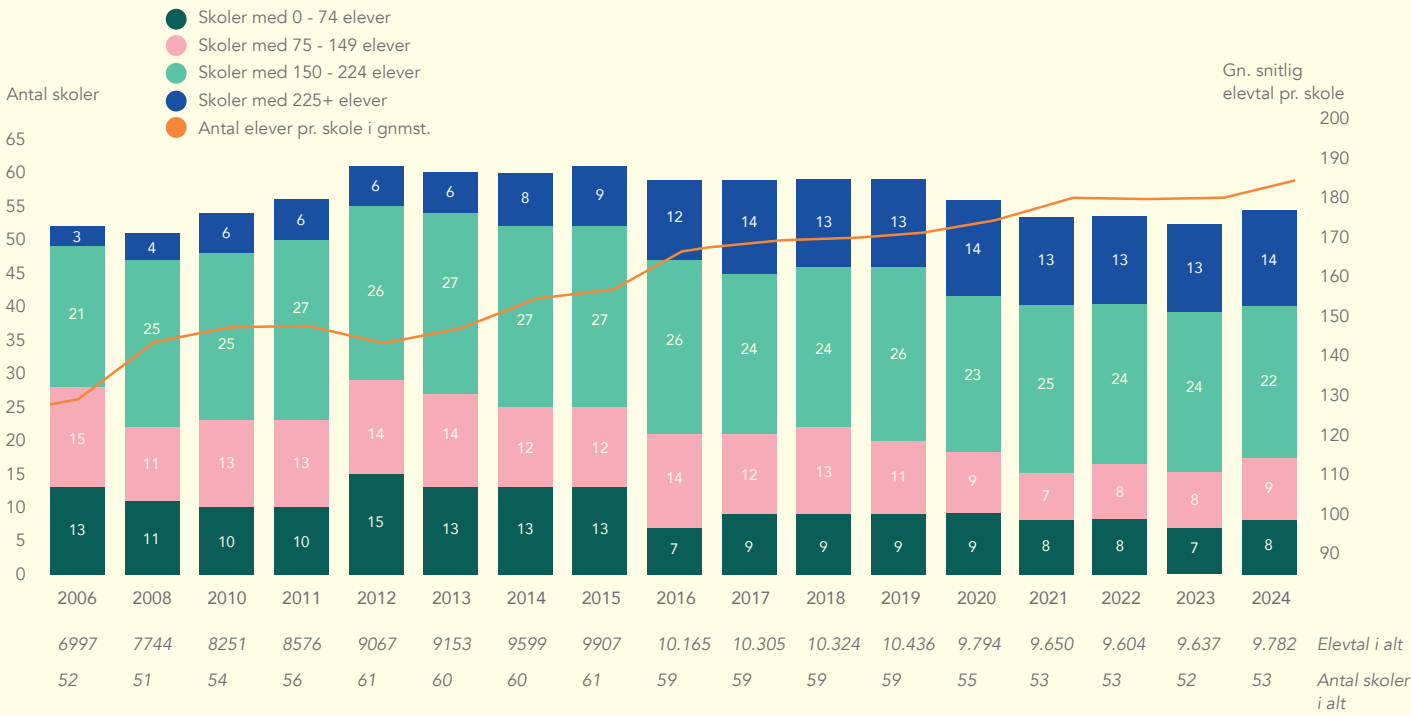
Nøgletal
og medlemsskoler

Takstkatalog FL 2025

Generelle driftstilskud kr. pr. årselev

Grundtilskud 400.000 pr. skole, dog maks. 10.000 kr. pr. elev	Bygningstilskud 2.781 pr. elev	Tilskud til kostafdelinger ved frie grundskoler 57.934 pr. kostelev	Tilskud til SFO 8.968 pr. SFO-elev
Undervisnings- taxameter TAKST 1 43.708 (for årselever under 13 år) TAKST 2 57.694 (for årselever på eller over 13 år, men ikke i 10. klasse) TAKST 3 56.589 (for årselever i 10. klasse)	Fællesudgifts- taxameter TAKST 1 8.326 (for antal årselever, der ikke overstiger 220 årselever) TAKST 2 3.331 (for antal årselever, der overstiger 220 årselever)	Specialundervisnings- tilskud Takst for 1. specialundervisningselev 132.867 Takst for 2. specialundervisningselev 119.580 Takst for 3. og følgende specialundervisningselever 106.293 Takst for 13. og følgende specialundervisningselever på profilskoler 43.066	Inklusionstilskud pr. skole TAKST 1 0 - 149 elever 135.843 TAKST 2 150 - 299 elever 129.051 TAKST 3 300 - 449 elever 122.259 TAKST 4 450 elever og derover 115.467

Medlemsskolerne - størrelse og elevantal

Program

Lilleskoletræf

2025

25.-26. april på
Rørvig Centret, Rørvig

Fredag den 25. april

13.00

Ankomst og en let frokost

13.45

Repræsentantskabsmøde 2025

16.45

Kan vi råde bod på hele balladen?

Vi skal alle dø! Men bliver det på grund af de globale naturkriser? Ikke nødvendigvis.

Alexander pakker ikke tingene ind, når han

taler om klimakatastrofe, naturkriser, bio-

diversitetsproblem – og verdens undergang.

Men han har også håb for fremtiden. For der

er ting at gøre og veje at gå.

Alexander Holm står bag Danmarks mest populære podcast om biodiversitet, klima og grøn omstilling, Den Dyriske Time, hvor han diskuterer og udfordrer eksperter og politikere på deres holdninger og tilgange. Alexander er uddannet biolog med speciale i naturbeskyttelse, aktiv debattør, medstifter og forperson i Arternes Forening og kåret som Danmarks Bedste Naturformidler i 2024.

19.30

Festmiddag, musik, dans og festivitas

Lørdag den 26. april

08.00

Morgenmad

09.15

At være bestyrelse på en lilleskole

Hvad rører sig, hvad er vi optagede af og hvordan arbejder vi med det i bestyrelsen? Hvad er vores forretningsgange og hvordan sikrer vi, at vi er afstemte med hinanden og skolens ansatte ledelse om, hvad der er bestyrelsens ansvar og opgaver – og hvor vi skal hen som skole.

10.45

Skole – frihed – AI

Mie Oehlenschläger er uddannet i moderne kultur og litteraturvidenskab fra Københavns Universitet og har igennem en årrække specialiseret sig i, hvordan nye digitale teknologier, kunstig intelligens og magtstrukturer påvirker kultur og samfund. Særligt har hun arbejdet med, hvordan vi som samfund rammesætter interaktionen med disse teknologier og hvilke spørgsmål og dilemmaer de rejser – i særdeleshed for børn og unge.

Og netop dette vil Mie sætte os ind i og give sine bud på med afsæt i sine kritisk analytiske tilgange og med udgangspunkt i, at vi står over for en betydelig samfundsmæssig udfordring, der kræver omtanke, uafhængighed og fri tænkning.

12.30

Frokost og tak for i år

Lilleskolernes Sammenslutning
Glentevej 70A
2400 Kbh. NV.

Tlf. 6914 9664

www.lilleskolerne.dk
post@lilleskolerne.dk